

BULLETIN

SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI
pri
SLOVENSKEJ AKADÉMII VIED

8

BRATISLAVA

1963

B U L L E T I N

SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI PRI SAV, BRATISLAVA

číslo 8

O B S A H

Súčasný stav a perspektívy rozvoja psychologických vied na Slovensku	2
Štátny plán výskumu v psychologických vedách na rok 1964-1965	3
Zpráva o činnosti výboru Slovenskej psychologickej spoločnosti od I.sjazdu SPS do 31.VIII.1963	4
Plán práce výboru SPS na rok 1964	5
O úlohách a zameraní práce Západoslovenskej oblastnej skupiny SPS	7
Zpráva o činnosti Západoslovenskej oblastnej skupiny SPS za rok 1963	9
Zpráva o činnosti Východoslovenskej oblastnej skupiny SPS	11
Zpráva o činnosti Stredoslovenskej oblastnej skupiny SPS	12
Z činnosti teoreticko-metodickej sekcie SPS	14
Zprávy z pracovísk:	
Ústav experimentálnej psychológie SAV	15
Psychologický ústav FF UK	16
Psychologická výchovná klinika pri PI Košice	18
Zahraničné cesty	20
Zahraničné návštevy	22
Zoznam adries a telef.čísel členov výboru SPS	23

SÚČASNÝ STAV A PERSPEKTÍVY ROZVOJA PSYCHOLOGICKÝCH VIED NA SLOVENSKU

Kolégium pre filozofiu, psychológiu a pedagogiku SAV uskutočnilo na jar t.r. prieskum vedecko-výskumnej činnosti v psychologických vedách. Údaje z dotazníka tvorili základ zprávy uvedenej v nadpise, ktorá bola prerokovaná na Výbore SPS, na zasadnutí menovaného kolégia a Predsedníctva Slovenskej Akadémie vied.

Z uznesení Predsedníctva SAV:

1. Predsedníctvo berie na vedomie zprávu o stave a perspektívach rozvoja psychologických vied na Slovensku. Stotožňuje sa s požiadavkou urýchliť tempo rozvoja psychologického bádania.

2. Predsedníctvo ukladá predsedovi SAV akademikovi Blaškovičovi, aby oboznámil odbor SNR pre školstvo a kultúru s nutnosťou dobudovať kádrove a materiálno-technicky existujúce psychologické pracoviská v školskom rezorte so špeciálnym zreteľom na FF UK a na katedry psychológie pri pedagogických inštitútoch.

3. Predsedníctvo ukladá akademikovi Schwarzovi a členovi-korešp. Gondovi požiadať príslušné plánovacie miesta o zvýšenie počtu poslucháčov psychológie (v spolupráci s vedúcim Katedry psychológie FF UK doc. dr. T. Pardelom, C.Sc. a riaditeľom Ústavu experimentálnej psychológie SAV dr. D. Kováčom, C.Sc.).

Ostatné uznesenia sa týkajú ÚEP (investície, kádre, priestory).

Na základe uvedeného možno vysloviť predpoklad, že realizácia uznesení môže k rozvoju vedecko-výskumnej práce v oblasti psychológie na Slovensku prispieť významnou mierou. Tým však prieskumná akcia Kolégia pre filozofiu, psychológiu a pedagogiku nie je uzavretá.

D. Kováč

ŠTÁTNY PLÁN VÝSKUMU V PSYCHOLOGICKÝCH VEDÁCH
na rok 1964-1965

V rámci plánovitého rozvoja našej spoločnosti stáva sa plánovanie vedecko-výskumnej činnosti jedným z rozhodujúcich činiteľov ďalšieho napredovania. V našich podmienkach sa to týka tak základného výskumu, ktorý riadi Akadémia, ako aj aplikovaného výskumu, rozvíjaného v rezortoch a riadeného jednotlivými ministerstvami. Pokiaľ ide o psychológiu, súčasný stav dovoľuje podať informatívny prehľad iba o navrhovanom pláne úloh základného výskumu na najbližšie roky.

Ako je známe, doteraz nemala psychológia samostatnú úlohu. Jestvujúce psychologické pracoviská s charakterom základného výskumu riešili svoje témy predovšetkým v rámci plánu pedagogických vied a čiastočne v rámci plánu medicínskych vied. V súčasnosti sa dosiahlo toho, že aj u psychologických vied sa navrhuje samostatný plán a to na najvyššej úrovni (komplexná úloha).

Prezídium ČSAV schválilo na návrh Kolégia psychológie a pedagogiky ako komplexnú úlohu psychologických vied "Výskum rozvoja a spoločenskej funkcie ľudskej psychiky" a poverilo uvedené kolégium jeho ideovo-odborným riadením.

Komplexná úloha sa člení na tieto hlavné úlohy:

- 308/1: Základné problémy všeobecnej psychológie (Hlavné pracovisko: Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava).
- 308/2: Základné problémy rozvoja psychiky (Hlavné pracovisko: Pedagogický ústav J.A.Komenského ČSAV, Praha).
- 308/3: Základné otázky psychológie práce (Hlavné pracovisko: Psychologický ústav KU, Praha).
- 308/4: Základné teoretické a metodologické otázky patopsychológie (Hlavné pracovisko: Výskumný ústav psychológie a patopsychológie detí a mládeže, Bratislava).

V rámci každej hlavnej témy sa budú riešiť priemerne 4 čiastkové úlohy. Nemienime ich tu menovať, pretože ich špecifikácia nie je nateraz definitívne sformulovaná.

Uvedeným prehľadom sme chceli našu odbornú verejnosť nielen informovať ale aj vyzvať k účasti na spolupráci. Pracovník i jednotliví pracovníci, ktorí riešia problémy charakteru základného výskumu a nie sú zatiaľ pojatí do rámca niektorej z vymenovaných úloh, môžu svoje témy priebežne nahlásiť priamo hlavným pracoviskám

D. Kováč

Z P R Á V A

O ČINNOSTI VÝBORU SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI OD I. SJAZDU SPS DO 31. VIII. 1963

Novozvolený výbor Slovenskej psychologickej spoločnosti v období doterajšej svojej činnosti riešil rad úloh vyplývajúcich z plánu práce a z rezolúcie I. sjazdu slovenských psychológov. Problémy sa prerokúvali na troch výborových schôdzach, kde sa prijímali konkrétne uznesenia. Novozvolený výbor predovšetkým riešil otázku rozdelenia funkcií vo výbore, aby bola zabezpečená plynulá činnosť. Hlavné otázky, ktorými sa výbor zaoberal, sú tieto: riešenie postgraduálneho štúdia psychológov, riešenie otázok pracovného zaraďovania a pracovnej náplne psychológov, možnosti zvýšenia kvóty poslucháčov psychológie. Výbor ďalej aktivizoval a sledoval činnosť sekcií, čo bolo umožnené aj tým, že prakticky v každej sekcii je niektorý člen výboru. Doteraz sa konali schôdze všetkých sekcií, zvolili sa vedúci, prerokovali sa plány práce. Aktivizuje a sleduje sa ďalšia činnosť oblastných skupín Slovenskej psychologickej spoločnosti. Doteraz sa konalo sedem schôdzí oblastných skupín. Na práci oblastnej skupiny v Žiline sa aktívne podieľa tajomník výboru Slovenskej psychologickej spoločnosti; k tejto skupine sa darí začleniť aj rad psychológov v Ban.Bystrici.

Na pomoc práci sekcií a oblastných skupín prijal výbor Slovenskej psychologickkej spoločnosti rad uznesení. Výbor sa zaoberal aj koordináciou vydávania učebných textov z psychológie a taktiež zabezpečil vydanie materiálov I. zjazdu Slovenských psychológov tlačou.

Konkrétna práca sekcií a oblastných skupín je zreteľná z ich plánov práce, schôdzok a návrhov, ktoré navrhujú na prerokúvanie výboru SPS. Prijatý bol 1 nový člen, spolu je 101 členov.

I. Šípoš,
ved.tajomník

PLÁN PRÁCE VÝBORU SPS NA ROK 1964

Základné úlohy plánu práce sú:

1. Všestranná aktivizácia odborného psychologického života na Slovensku.
2. Koordinácia psychologickkej činnosti v Čechách a na Slovensku.
3. Všestranná aktivizácia a sledovanie práce sekcií a oblastných skupín a usmerňovanie ich činnosti.
4. Riešenie otázok postgraduálneho školenia.
5. Riešenie otázky pracovného zaradenia a pracovnej náplne psychológov v jednotlivých úsekoch praxe.

Práca sekcií

Sekcia psychológie výchovy

1. Pravidelné schôdzky sekcie dvakrát do roka.
2. Postgraduálne školenie na tému "Nové smery v pedagogickej psychológii".
3. Zaoberanie sa problémami pedagogickej psychológie na schôdzkach oblastných skupín.

Účasť na vydaní II. zv. Pokrokov psychológie.

Sekcia pre teoretické a metodologické otázky

Dve schôdze v roku. Náplň sa vymedzí na základe poznatkov z práce v roku 1963.

Sekcia zdravotníckej psychológie

1. Postgraduálne školenie na tému "Vyšetrovanie intelektu". Účasť 40 osôb, doba 4 dni.
2. Venovať v roku jednu schôdzu každej oblastnej skupiny tematike klinickej psychológie.
3. Účasť členov zdravotníckej sekcie na činnosti práce Purkyňovej spoločnosti.
4. Spolupráca pri vydaní II. zv. Pokrokov psychológie.
5. Pracovný seminár o psychologických vyšetrovacích metódach, ktorý zorganizuje oblastná skupina v Košiciach za účasti čsl. a poľských psychológov.

Práca oblastných skupín

Práca oblastných skupín bude sústredená na pravidelné mesačné pracovné schôdzky, venované témam z rôznych oblastí psychológie.

Edičná činnosť

V roku 1964 vydá SPS dve čísla Bulletinu a v prípade schválenia dotácie od SAV jeden zväzok Pokrokov psychológie ako súbor prehľadu z ťažko prístupnej zahraničnej literatúry z oblasti vývinovej psychológie, psychológie učenia, psychológie dieťaťa a patopsychológie.

O ÚLOHÁCH A ZAMERANÍ PRÁCE
ZÁPADOSLOVENSKEJ OBLASTNEJ SKUPINY
SLOV. PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

(Niekoľko myšlienok z otváracieho
prejavu na zasadnutí ZOS SPS
17. 9. 1963)

Vstup do nového pracovného obdobia býva vhodnou príležitosťou pre opätovné spoločné pouvažovanie o problémoch a zameraní vlastnej práce. Na čo sa máme zamerať pri rozvíjaní vnútorného života ZOS SPS ?

Predovšetkým žiada sa viac dbať na pravidelnosť zvláňania pracovných zasadnutí, aby sa vytvorila potrebná pracovná kontinuita, dosiahla pravidelná výmena poznatkov a myšlienok, aby sa pre psychológov a psychológiu v našom prostredí udržovala podnetná atmosféra. Doterajší rozvoj vedecko-výskumnej a aplikačnej práce v psychológii u nás dosiahol už takej úrovne, že právom môžeme vytyčovať pred seba uvedenú požiadavku. A to tak v záujme celkovej spoločensko-kultúrnej aktivity psychológie, ako aj každého pracovníka v nej osobne.

Ďalej ukazuje sa nevyhnutným rozšíriť, povedal by som, sortiment problémov, nastoľovaných na zasadnutiach a diskusiách ZOS. V jej činnosti má sa ako v prvej kolektívno - pracovnej inštancii apoločenstva psychológov v našom prostredí predovšetkým prejavovať úroveň života našich psychologických pracovísk a psychológov. V jej rámci mali by sa tiež pripravovať a dozrievať predpoklady úrovne práce v ďalších vyšších ohniskách organizovaného života Slovenskej psychologickej spoločnosti - v jej komisiách, sekciách, v náplni a úrovni zasadnutí valných zhromaždení, konferencií a sjazdov. Azda nie je ďaleko od pravdy konštatovanie, že keď sa rozkolísala a podceňovala činnosť ZOS SPS, keď rôznymi formami postojov sme často sami prispievali k znižovaniu jej spoločenskej a odbornej prestíže, keď sa neprejavoval náležitý záujem o aktívnu účasť na nej, vždy to signalizovalo, že čosi nie je v poriadku v samom živote našej psychologickej obce - dole v radoch pracovníkov, ale aj hore vo vyšších orgánoch SPS, ďalej vo

vzájomných kontaktoch jednotlivých pracovníkov, i náročnosti na vlastný odborný život.

Okrem už zaužívaných foriem referátov a problémových okruhov radi by sme v našich programoch vidieť i diskusné príspevky rozoberajúce a hodnotiace všeobecné i špeciálne otázky nášho vnútorného života, dotýkajúce sa napr. problémov organizácie psychologickéj vedy a jej praktického uplatnenia u nás. Súčasný vývin nás upozorňuje, že často prehliadame a nedoceňujeme dosah podobných otázok. Neriešime ich na úrovni doby.

Ďalej by sa žiadalo viac pozornosti venovať správam a referátom o významnejších časopiseckých aktualitách, publikovaných štúdiách, ale aj rozborom nových knižných diel, či častí z nich. Pravda nielen cudzích, ale osobitne domácich. Koľko knižných prác, sborníkov, štúdií, podnetných úvah (a aj nie nevýznamných) za posledné roky vyšlo u nás a ostali bez komentára, posúdenia, rozboru, ozveny, alebo aj bez hocakého zaregistrovania. To je znehodnotenie pracovného úsilia, umrtvovanie myšlienok. Kde je tu pomer k spoločenským hodnotám, kde je správny pomer k spolupracovníkovi v užšom i širšom zmysle? Uvedené vedie nielen k základným a zásadným otázkam etiky vedeckej práce, ale aj racionálnej organizácie našej práce a jej konečného efektu. Sú to smutné, deprimujúce, demobilizujúce, ale aj mobilizujúce konštatovania.

A konečne naše zasadnutia treba súčasne na čas oživovať referátmi, prizývaním k výmene myšlienok zástupcov-pracovníkov tzv. hraničných odborov prírodovedných, i spoločenských vied. Obdobia rozkvetu psychologického vedenia a myslenia vždy boli úzko s nimi spojené. Preto neprehliadajme ani dnes tento zdroj obohacovania.

Možno si len želať, aby sme spoločnými silami, usilovnejšie a premyslenejšie vytvárali vhodnú pôdu a dobré ovzdušie pre rozvoj slovenskej psychológie na jej základnom fronte tu v Bratislave. Keď sa nám to podarí, pozitívne to pocíti skôr-neskôr každé pracovisko, každý pracovník v nej žijúci a pôsobiaci.

dr. J. Koščo

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZÁPADOSLOVENSKEJ OBLASTNEJ SKUPINY
Slovenskej psychologickéj spoločnosti za rok 1963

Činnosť Západoslovenskej skupiny SPS sa oproti predchádzajúcim rokom zaktivizovala. Schôdzky skupiny sa poriadali pravidelne každý mesiac, zúčastnilo sa na nich vždy 20 - 25 (niekedy i viac) pracovníkov z rôznych psychologických pracovísk i príbuzných odborov, členov Západoslov. skupiny SPS i pozvaných hostí.

1. Na schôdzkach skupiny do 15.XI.1963 odzneli nasledujúce referáty:

18.I.1963

PhDr.J.Marko: Niektoré otázky školskej zrelosti

I.Drobný, prom.biol.: Antropologicko-somatická stránka
školskej zrelosti

28.II.1963

I.Štúr, prom.psych.: Výskum schopnosti čítania

E.Krchňavá, prom.psych.: Strach detí pred chirurgickým zákrokom

28.III.1963

J.Ondrejka, prom.psych.: Súčasný stav uplatňovania psychológie u ČSD

PhDr.J.Zadražil: Výsledky overovania výberových metód u ČSD

2. V. 1963

L.Đurič C.Sc.: Všeobecná psychologická analýza výchovného pôsobenia

29. V. 1963

Univ.prof.A.Jurovský D.Sc.: Postavenie a úlohy sociálnej psychológie

14. VI. 1963

PhDr.M.Milan: Problémy programového učenia

17. IX. 1963

Dr.H.Skala (Dresden): Školenie psychológov a ich profesionálne zaradenie v NDR

18. X. 1963

PhDr.O.Blaškovič: Vplyv pracovného prostredia na mládež.

6. XI. 1963

Prof. P.Fraisse (Paríž): Poňatie psychológie a jej postavenie v systéme vied

Prof.P.Fraisse: Informácie o súčasnom stave psychológie vo Francúzsku

15. XI. 1963

PhDr.J.Koščo: Slovenská psychológia a storočnica Matice Slovenskej

PhDr.D.Kováč,C.Sc.: Zpráva o XVII. medzinárodnom kongrese psychológie vo Washingtone.

2. Členovia Záp.slov.skupiny SPS sa vo veľkej miere podieľali na príprave i priebehu I. Sjazdu SPS v Smoleniciach v apríli t.r., ako v jeho organizačných prípravách, tak aj príspevkami, ktoré odzneli na sjazde (27 zo 40 odznelých príspevkov predniesli členovia Záp.slov. skupiny) a účasťou na diskusiách.
3. V máji t.r. bol zvolený nový Výbor Záp.slov.skupiny SPS v nasledujúcom zložení:

Predseda: PhDr. Jozef Koščo

členovia: Mária Bandžejová prom.psych.

PhDr. Libuša Maršalová C.Sc.

Terézia Sedláková, prom. psych.

Karol Adamovič, prom. psych.

Hieroným Florek, prom. psych.

Funkciou organizačného tajomníka bol poverený H.Florek, prom. psych., funkciou vedeckého tajomníka K.Adamovič, prom.psych.

Nový výbor sa na svojom zasadnutí uzniesol naďalej pokračovať v usporiadaní prednášok najmenej raz mesačne. Do programu zasadnutí okrem faktografických prednášok zaraďovať aj rozbor teoreticko-filozofických a ideologických problémov psychológie, ako aj problematiku profesionálneho života psychológov a oznamovanie skúseností z praxe.

K. Adamovič

ZPRÁVA O ČINNOSTI

VÝCHODOSLOVENSKEJ OBLASTNEJ SKUPINY SAV V KOŠICIACH,
za obdobie od plenárneho zasadnutia Slovenskej psycho-
logickej spoločnosti v apríli 1963

Hlavnú náplň činnosti OS tvorili pracovné zasadnutia, na ktorých odzneli 4 referáty a boli prediskutované organizačné otázky týkajúce sa spoločných pracovných zasadnutí poľsko-slovenských.

Na júnovom pracovnom zasadnutí doc. dr. Holas, predseda ČsPS spoločnosti, predniesol pôvodnú prácu na tému Niektoré otázky osvojovania pojmov. V dosiaľ nepublikovanom, ani neprednesenom zdení oboznámil prítomných s metodikou a výsledkami výskumu vo vzťahu s myšlienkovou úrovňou vyšetovaných. Práca pre svoj originálny metodický prístup i problémovú oblasť - súvislosť vnemov a pojmov - vyvolala živý záujem. Diskusia sa zúčastnilo 9 účastníkov.

Dr. Stančák oboznámil prítomných so zložením nového výboru PS SAV a predniesol návrh na konečné zrealizovanie poľsko-slovenských psychologických dní v Tatrách. Oboznámil prítomných s rámcovým plánom tohto 1-2 dňového pracovného zasadnutia. Navrhoval pozvať 10-12 poľských psychológov podľa návrhu dr. Choynovského, s ktorým v tomto zmysle zahájil korešpondenciu. Doc. dr. Holas zdôraznil potrebu písomného a osobného styku, najmä s kolegami zo socialistických krajín, nakoľko situácia v prísune zahraničnej literatúry je sťažená.

Na septembrovom zasadnutí referovali pracovníci na úseku detských jasiel a dojčeneckého ústavu v Košiciach. S. Kordíková v súhrnnej zpráve hovorila o materiálnom zabezpečení detských jasiel i nedostatkoch vo výchovnej práci týchto inštitúcií. Zvlášť sa zaoberala problémami výchovy v Dojčeneckom ústave, ktorý zahájil svoju činnosť pred niekoľkými mesiacmi v novej modernej budove. Riaditeľ ústavu dr. Lakyta vyslovil poľutovanie nad tým, že v pláne pracovníkov nebol schválený pedagóg. OS sa podujala usporiadať odborné prednášky pre zdravotné sestry ústavu, aby sa cestou vzdelávania sestier zlepšili

výchovné podmienky v ústave. Na základe diskusie i doterajších skúseností pracovníkov bol zostavený rámcový plán výchovy v Dojčeneckom ústave.

Prom.psych. Š.Bednárík referoval o relaxácii, ako psychoterapeutickej metóde, ako o nej referuje Kleinsorge a Klumbies. Vyzdvihol niektoré prednosti metódy, hlavne jej užitie v ambulantnej liečbe i pri autoterapii.

Za predsedníctva Dr.Hvozdíka boli vykonané voľby nového pracovného výboru. Odstupujúci výbor bol kladne hodnotený, pretože organizoval pravidelne podľa plánu pracovné zasadnutia. Zorganizoval psychologické pracovisko Psychologickú výchovnú kliniku a členovia OS predniesli celý rad odborných prednášok pre širokú verejnosť. Nový pracovný výbor bol zvolený v tomto zložení: Š.Bednárík podpredseda, F.Olejár tajomník, A.Stančák predseda, K.Škretová, E.Šimová členky výboru.

Nový výbor bude pokračovať vo svojej práci podľa rámcového plánu.

Dr.A.Stančák

ZPRÁVA O ČINNOSTI
STREDOSLOVENSKEJ OBLASTNEJ SKUPINY
SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI V ŽILINE

1. Dňa 26. apríla 1963 sa konala pracovná schôdzka s programom:

O niektorých aplikačných možnostiach teórie informácie v oblasti vnímania, ako sú známe z literatúry - I.Šípoš.

Psychologická problematika úrazovosti u učňovskej mládeže - L.Januška.

Možnosti využitia matematickej teórie hier pri psychoterapii konfliktových situácií v manželstve - L.Košč.

1. Pracovná schôdzka dňa 28. júna 1963 konaná v Banskej Bystrici cieľom zaktivizovania členov Slovenskej psychologickéj spoločnosti z okolia Banskej Bystrice. Mala tento program:

Štyri roky práce Stredoslovenskej oblastnej skupiny -
- L. Košč.

Zpráva o výskume psychologických faktorov detskej úrazovosti - J.Fridrich.

Matematická teória hier a psychológia - L.Košč.

K aktuálnym otázkam patofyziológie VNČ - J.Čipka.

3. Na programe pracovnej schôdzky v Žiline dňa 18. júna 1963 bola zpráva o študijnej ceste, doplnená dokumentačným materiálom - Šípoš (poznatky z psychologických pracovísk v Berlíne),

Aktuálne otázky klinickej psychológie - L.Košč.

4. Dňa 10. septembra 1963 sa uskutočnila v Žiline pracovná schôdzka s týmto programom:

Prevod zrakovej informácie v techystoskopickej skúške s variováním množstva podanej informácie - I.Šípoš.

Najnovšie názory na možnosti využitia snov v psychodiagnostike a psychoterapii - L.Košč.

5. Dňa 19. novembra 1963 bola schôdzka s programom:

1. Metodika výskumu záujmov o povolanie - J.Bánnert.

2. Úvod do psychodiagnostickej praxe pomocou ROR - dr.L.Košč.

Ladislav Košč

Z ČINNOSTI TEORETICKO-METODICKEJ SEKcie
SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

Na výborovej schôdzke Slovenskej psychologickej spoločnosti dňa 6. júna t.r. bol potvrdený návrh na toto zloženie výboru:

M. Jurčo, D.Kováč (predseda), V.Kováliková, L.Maršalová, L.Požár. Súčasne bol schválený plán na najbližšie obdobie.

Práca v tejto sekcii sa bude rozvíjať v dvoch smeroch:

1. Priebežné sledovanie teoreticko-metodickej úrovne publikácií vydaných na Slovensku s tým, že koncom roku sa podá o nich hodnotiaca zpráva (výboru Slovenskej psychologickej spoločnosti, resp. sa zverejní).

2. Usporiadanie jednodňového sympózia na tému: "Problémy vzťahu teórie a praxe v psychológii u nás". Termín sympózia bol stanovený na 22. novembra 1963 (náhradný termín 6.dec.) v Bratislave. Predbežne sa počíta s aktívnou účasťou týchto pracovníkov: B.Bárta, M.Bažány, V.Břicháček, J.Daniel, J.Doležal, M.Jurčo, J.Koščo, D.Kováč, V.Kováliková, O.Stančák, I.Pikala.

Bližšie informácie ako aj pozvánky budú zaslané v dohľadnom čase.

D. Kováč

Ekonomická sekcia SAV

spolupracovala s ekonomickou sekcii pri Ústrednom výbore Čs. psychologickej spoločnosti na usporiadaní týždenného postgraduálneho školenia, ktoré sa konalo 12. - 19. októbra 1963.

ZPRÁVY Z PRACOVÍSK

Ústav experimentálnej psychológie SAV

Počnúc 1. I. 1963 bolo Prezídium ČSAV schválené prebudovanie Psychologického laboratória SAV na Ústav experimentálnej psychológie SAV. V súvisi s tým došlo k vnútornému členeniu pracoviska na oddelenie všeobecnej psychológie (vedúci s. Dornič, C.Sc.), oddelenie psychológie práce (vedúci dr. J. Daniel, C.Sc.) ako vedecko-výskumné zložky, reprezentujúce príslušné disciplíny a na ostatné zložky (technicko-vývojová a vedecké informácie).

Vedecko-výskumnú činnosť pracoviska usmerňuje Ústavná rada pracoviska; za vedeckého tajomníka bol menovaný M. Stríženec, C.Sc.

Na úseku vedecko-výskumnej činnosti boli v minulom roku ukončené tieto úlohy (vo forme záverečných zpráv, resp. publikácií):

1. Výskum mechanizmov procesu vnímania vegetatívnymi metodikami;
2. Psychologické otázky zrakovej ostrosti (teoretická štúdia);
3. Postihovanie plynule prebiehajúcich zmien v jednodimenzióálnom zrakovom podnete;
4. Optimálne usporiadanie signalizačných prvkov na rozličných dispečerských zariadeniach (prevážne teoretická práca);
5. Laboratórne-terénny výskum optimálnych podmienok vzhľadovej kontroly výrobkov.

Okrem toho na pracovisku bolo vyvinuté viacej výskumných metodík, z ktorých jedna bola navrhnutá na čsl. patent.

Pokiaľ ide o úlohy v r. 1963, výskumná činnosť sa sústreďuje naďalej na problematiku vnímania v rámci uvedených disciplín.

Na úseku edičnej činnosti pracovisko vydalo IV. zväzok Psychologických štúdií a kolektívnu monografiu Psychológia a niektoré otázky súčasnosti.

Psychologický ústav Filozofickej fakulty
Univerzity Komenského

Psychologický ústav FFUK v Bratislave bol zriadený na jeseň r. 1957. Je to pracovisko základného výskumu napomáhajúce zvyšovanie vedecko-výskumnej práce na FFUK, rozvíja úroveň teoretického myslenia a experimentálneho bádania, čím prispieva k zvyšovaniu úrovne štúdia psychológie na Slovensku a súčasne zapája sa do riešenia naliehavých spoločenských potrieb v smere svojho pracovného zamerania.

Psychologický ústav FFUK je pracovisko základného výskumu pre oblasť genetickej psychológie a pracuje na probléme regulácie správania. Problém regulácie je jedným zo základných problémov súčasnej vedy. Je osobitne významným rozpracovať tento problém na úrovni psychologickéj. V súčasnosti pracuje sa najmä na teoreticko-metodologických problémoch psychickej regulácie v celoživotnom priebehu, rozpracováva sa najmä problematika regulácie aktivácie. Okrem toho sa ukončili a ukončujú nasledovné práce:

1. Pardel: "Pedagogická psychológia" - vyšla v II.vyd. SPN, 1963.
2. Koščo: "Dejiny psychológie I" v tlači SAV.
3. Ďurič: "Práceschopnosť pri striedaní telesnej a duševnej práce" (pripravuje sa do tlače).
4. Maršalová: Podobnosť v retroaktívnom útlme (pripravuje sa do tlače).
5. Hahn: "Technika psychologickéj inštrumentácie" (zadané do tlače).

Okrem uvedených monografických prác pracovníci Ústavu vydali rad štúdií a aktívne sa zúčastnili rôznych podujatí. Z iniciatívy Psychologického ústavu FFUK a za redakcie dr. J. Košču a dr. O. Blaškoviča, pracovníka VÚP, vychádza zborník "Úlohy a problémy výchovného poradenstva na škole".

Ústav dosiaľ zohral významnú úlohu pri riešení psychologických otázok profesionálnej orientácie. V tom smere zúčastnil sa organizačne rôznych podujatí a prispel k problému výskumne, ako aj príslušnou publicistickou činnosťou. Ústav pracuje na úlohe štátneho plánu výskumu a je pracoviskom hlavného problému pri rezortnom pláne výskumu. Spolupracuje najmä s Katedrou psychológie FFUK v Bratislave, Výskumným ústavom pedagogickým J. A. Komenského ČSAV v Prahe, Výskumným ústavom pedagogickým v Bratislave. Ústav má svoju báзовú školu v Bratislave.

Ústav má pomerne vhodné priestory laboratórne a laboratórne vybavenie, ktoré sa slubne t.č. rozvíjajú. Má taktiež dobre vybavené vývojové konštrukčno-technické oddelenie, ktoré zabezpečuje výstavbu laboratórií, experimentálnych metodík a prispieva k riešeniu všetkých problémov stavby metodík aj pre Katedru psychológie FFUK a má konzultačno poradenskú službu pre ostatné psychologické pracoviská na Slovensku.

Psychologický ústav FFUK v spolupráci s Katedrou psychológie FFUK vydáva práce svojich členov v Sborníku Psychologica t.č. je daný do tlače zv. III.

Psychologický ústav FFUK má t.č. nasledovné personálne obsadenie:

Doc. dr. Pardel Tomáš C.Sc. - riaditeľ ústavu
Dr. Jozef Koščo - samostatný vedecký pracovník
Ladislav Ďurič C.Sc. - samostatný vedecký pracovník
Dr. Libuša Maršalová - vedecký pracovník
Mária Vallašková, prom. psych. - vedecký asistent
Erika Habiňáková, prom. psych. - odborný pracovník
Ladislav Čierny - asistent

Vývojové konštrukčno-technické oddelenie ústavu vedie
Kurt Hahn - technik asistent I. stupňa
Anton Vaško - remeselník špecialista I. st.
Miroslav Borovička - pomocný technický asistent
Roman Vadovič - učeň

T. Pardel

PSYCHOLOGICKÁ VÝCHOVNÁ KLINIKA
pri Pedagogickom inštitúte v Košiciach

Psychologická výchovná klinika v Košiciach vznikla dňa 18. 11. 1959 na základe uznesenia rady Krajského národného výboru v Košiciach ako rozpočtová organizácia III. stupňa. V jej štatúte sa hovorí: "Psychologická výchovná klinika je samostatnou vedecko-výskumnou a operatívnou jednotkou Krajského národného výboru v Košiciach, ktorému podlieha prostredníctvom odboru školstva a kultúry rady KNV". V rámci delimitácie bola klinika v júli 1961 pričlenená k Pedagogickému inštitútu v Košiciach ako zálohovaná jednotka s vlastným štatútom. Popri svojej psychologickú výchovnej starostlivosti o deti a mládež s poruchami vývoja a správania podieľala sa od toho času klinika aj na príprave učiteľov-defektológov a sčasti aj pri výuke psychológie na pedagogickom inštitúte.

Ústav má t.č. 10 systemizovaných pracovných miest. Z toho sú 4 vedeckí alebo odborní pracovníci, 2 sociálne pracovníce, 1 vývojový technik a 1 administratívna pracovníčka. Neobsadené sú 2 miesta odborných psychológov.

Ťažisko práce ústavu je v oblasti psychologicko-diagnostickú, ambulantno-poradenskú a nápravno-výchovnú. Doteraz bolo na klinike hlbšie vyšetrených a reedukovaných 1.321 prípadov. Za toto obdobie sme zaregistrovali a vybavili spolu 6.226 návštev a konzultácií. Spomedzi vyšetrených prípadov bolo 69,7% chlapcov a 30,3% dievčat. Našu pomoc vyhľadávali najviac školy (37,5%), ďalej rodičia (19,9%), Detská klinika KÚNZ (15,4%), školskí a odborní detskí lekári (10,6%), detské domovy a ústavy (9,3%), logopedické poradne (5,2%), VB (1,4%) a ONV-odb.škoolstva a kultúry (0,7%).

Činnosť kliniky sa orientovala už od jej vzniku na úzku spoluprácu so školami a inými výchovnými zariadeniami v Košickom kraji, ako sú žiacke, detské domovy a odborné učilištia. Klinika úzko spolupracovala s krajskou komisiou pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť so širším aktívom, zainteresovaným na výchove i prevýchove hlavne narušenej mládeže, ako

sú orgány starostlivosti o mládež, VB-odd. pre dorast, súdy pre mladistvých previnilcov, závody, najmä ZVO-ROH Hutné stavby a Východoslovenské železiarne.

Na základe skúseností z prípadovej práce rozvinul ústav v uplynulých rokoch pomerne širokú preventívnu a depistážnu činnosť zameranú hlavne na výchovné predchádzanie najčastejšie sa vyskytujúcich vývojových ťažkostí detí a chýb v rodinnej a školskej výchove. Okrem špeciálne zameraných besied a prednášok pre skupiny rodičov podľa povahy zistenej difficility detí, uskutočňovaných v rámci pedagogickej osvetu priamo na ústave a okrem prednášok pre ZRPS, na pedagogických radách škôl i pre širšiu verejnosť uskutočnili sa z podnetu kliniky početné semináre v rámci celokrajskom pre škol. inšpektorov, riaditeľov škôl, vychovávateľov v DD a ŽD a pre školských lekárov. Na košických školách obsluhovali pracovníci kliniky tri poradne, a to Košice-sever, Košice-stred a Košice-juh.

Výskumná práca ústavu už od jeho vzniku i pri nedostatku interných odborných pracovníkov zamerala a orientovala sa na základnú kolektívnu dlhodobú úlohu: "Poruchy učenia sa u žiakov základnej deväťročnej školy". Z tejto problematiky bol doposiaľ dokončený jeden uzavretý úsek: "Vzťah žiaka k školskej práci". Bol spracovaný monograficky a zadaný do tlače (s.J. Hvozdič).

T.č. sa dokončuje práca na dielčej úlohe štátneho výskumu XIV-2-2-2: "Psychologická problematika školských neúspechov - osobnosť neprospeievajúceho žiaka". Koordinátorom výskumu je akad. V. Chmelár (J.Hvozdič, E.Fraenkel).

S. F. Olejár pracuje na téme: "Psychologická problematika zanedbaných detí cigánskeho pôvodu". (V spolupráci so s. dr. O. Kondášom, C.Sc., ktorý daný problém skúma v odlišnej lokalite západného Slovenska).

Ing. E. Fraenkel pracuje na dlhohodobej úlohe: "Príspevky k štatistickej metodike zisťovania funkčných závislostí medzi psychickými javmi". Spracúva výsledky získané zo štandardizácie laboratórnych psycho-diagnostických pomôcok na zdravej populácii a u určitých skupín ťažkovychovateľnej mládeže.

Pracovníci ústavu publikovali: jednu knižnú publikáciu (v tlači), 11 štúdií, 2 brožúry (Na pomoc školám - o otázkach

ťažkovychovateľnosti a O otázkach voľby povolania mládeže), 7 populárnych článkov. Na psychologických sjazdoch, resp. iných odborných konferenciách predniesli 3 referáty.

Práca v psychologickom laboratóriu sústreďuje sa na zhotovovanie a vyvíjanie prístrojov, slúžiacich hlavne štyrom účelom: a/ pre základný výskum vývinových normálov u mládeže školského veku so zreteľom na možnosť lepšieho porovnávania normálnej populácie a niektorých typov difícilít. Ďalej pre aplikovaný výskum v súvislosti a s prevádzanými výskumnými úlohami, b/ pre poradenstvo pri voľbe povolania najmä u defektnej mládeže (vyvíjajú sa za tým účelom hlavne prístroje a pomôcky na vyšetrenie diferenciacných schopností analyzátorov a schopnosti kooperácie jednotlivých analyzátorov, c/ pre účely spresnenia experimentálneho vyšetrenia a objektívnejšieho diagnostikovania niektorých typov difícilít a porúch osobnosti, d/ pre demonštračné výukové úlohy z odboru psychológie na Ped. inštitúte v Košiciach.

Kolektív PVK dopĺňujú externí pracovníci, a to 1 pediatro-neurofyziológ, 1 det. psychiater, 1 logopéd a 1 defektológ.

dr. Ján Hvozdík

ZAHRANIČNÉ CESTY

Dr.D.Kováč, C.Sc. sa zúčastnil na XVII. Medzinárodnom kongrese psychológie vo Washingtone v dňoch 20-26. augusta t.r. ako aj exkurzie po psychologických pracoviskách vo výrobných podnikoch v New Yorku v dňoch 27-29. augusta t.r. Referát o tejto ceste bol prednesený na novembrovom zasadnutí Západoslovenskej skupiny SPS; zpráva výjde v Čsl. psychológii 1964, č. 1.

Dr.J.Daniel, C.Sc. navštívil na pozvanie TIT (Maďarská spoločnosť pre šírenie vedeckých poznatkov) Maďarskú ľudovú republiku v dňoch 21 - 28. apríla 1963. V rámci tejto cesty prednášal v priemyselných závodoch a schôdzke lektorov Spoločnosti. Navštívil pracoviská psychológie práce v Budapešti a Diósgyőri.

I. Šípoš bol na študijnom pobyte v dňoch 13. 5. až 1. 6. 1963 v Ústave optiky a spektroskopie Nemeckej akadémie vied v Berlíne. Pracoval na výskume v oblasti prevodu informácie zrakom a na probléme vplyvu vzdialenosti na ostrosť zraku. Popri experimentálnej práci navštívil hlavné psychologické pracoviská v Berlíne a oboznámil sa s ich výskumnou problematikou.

Na Ústave optiky a spektroskopie pracuje dr. Gast najmä na vplyve monokulárneho oslnenia na adaptáciu neosvetleného oka a na možnostiach objektívnej registrácie vizuálnych funkcií pomocou EEG. Najväčším výskumným pracoviskom psychológie v Berlíne a NDR vôbec je Ústav psychológie na Humboldtovej univerzite, ktorý vedie prof. dr. Klix. Výskum používa najmä kybernetické prístupy k riešeniu problémov. Pracuje sa v oblasti teórie rozhodovania, v oblasti vplyvu oneskorenej akustickej spätnej väzby na reč a skúmajú sa otázky orientácie v priestore. Výsledky sa zverejňujú v časopise Zeitschrift für Psychologie a Probleme und Ergebnisse der Psychologie. Pre klinických psychológov je zaujímavá práca na Ústave kortikoviscerálnej patológie a terapie Nemeckej akadémie vied. Prácu psychológov vedie dr. Katzenstein. Používa sa psychoterapia, hypnóza a výskumne sa pracuje s kožnogalvanickým reflexom. Podrobná zpráva o študijnom pobyte, ako aj rad separatiiek je záujemcom k dispozícii na ÚEP SAV v Bratislave, Klemensova 27.

Ďalšia plánovaná cesta sa má uskutočniť koncom roku do Poľska (C.Sc A. Uherík).

Dr. Oskár Blaškovič, pracovník Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave sa v dňoch 10. - 15. júna 1963 zúčastnil schôdze expertov na tému Vplyv pracovného prostredia na mládež, usporiadanej Inštitútom UNESCO pre mládež v Gautingu (Nemecká spolková republika). Referát o tejto ceste predniesol na zasadnutí Západoslovenskej oblastnej skupiny Slovenskej psychologickkej spoločnosti dňa 18. X. 1963.

ZAHRANIČNÉ NÁVŠTEVY
v Ústave experimentálnej psychológie SAV
v roku 1963

V r. 1963 navštívili Ústav experimentálnej psychológie SAV: György Geréb z Pedagogického inštitútu v Szegedi; Johan Taylor z Psychologického odd. Univerzity v Aberdeen vo Veľkej Británii, Benkő Reskőne z Ústavu psychológie dieťaťa Maďarskej akadémie vied a dr. Horst Skala so skupinou poslucháčov psychológie z Ústavu psychológie Technickej univerzity v Drážďanoch, dr. Kühn a dr. Skell z TU Drážďany, Mheatsu Gheorge z Inštitútu psychologie dieťaťa v RĽR, dr. Farvai z Ústavu psychológie dieťaťa Maďarskej akadémie vied, dr. Apostolov, st. ved. prac. z ÚV KSB Sofia, Paul Fraisse, Paríž, dr. Brožek, USA.